

Streszczenie

Mój projekt badawczy dotyczy powiązań optymizmu życiowego i specyficznego (edukacyjnego) z osiągnięciami poznawczymi, emocjonalnymi i motywacyjnymi uczniów. Optimizm edukacyjny zaproponowany przez Hoya i współpracowników (2006), stanowiący triadę interakcji między wymiarami (skuteczność, zaufanie, skupienie na zadaniu) ma ważne implikacje dla kształcenia i wychowania. Badania miały charakter podłużny i obejmowały całe oddziały szkolne, w czterech szkołach (N=200). Badania potwierdziły dodatnią korelację optymizmu edukacyjnego ucznia z jego ocenami szkolnymi. Analiza edukacyjnej wartości dodanej pokazuje, że optymiści edukacyjni utrzymują średnią ocen lub osiągają wzrost średniej między klasami. To ważny dydaktyczny wynik, potwierdzający wyższe osiągnięcia szkolne optymistów edukacyjnych. Optimizm edukacyjny, ma przewagę jako predyktor wysokich ocen szkolnych nad optymizmem ogólnym, dotyczącym całości życia. Zgodnie z moimi badaniami optymiści edukacyjni spędzają więcej czasu na przygotowaniach do nauki szkolnej, są bardziej zacięci, przejawiając wysokie poziomy zainteresowania i wysiłku. Ponadto indywidualny optymizm edukacyjny ucznia jest dodatnio związany z pozytywnymi aspektami przystosowania szkolnego (motywacją do nauki, uspołecznieniem) i ujemnie związany z negatywnymi aspektami przystosowania (przejawami zachowań antyspołecznych i internalizacją problemów psychicznych).

Optymizm życiowy ucznia jest również dodatnio powiązany z zainteresowaniem długotrwałymi celami, wysiłkiem oraz przystosowaniem szkolnym. Seligman w swoich pionierskich publikacjach „Optymizmu można się nauczyć” (2007) i „Optymistyczne dziecko” (1997) zwracał uwagę na rolę optymistycznych nauczycieli. Moje studium potwierdza te założenia, choć nie badano w nim bezpośrednio nauczycieli, a jedynie uczniowską percepcję ich zachowań. Wysoka ocena optymizmu edukacyjnego nauczycieli sprzyja zacięciu uczniów i ich przystosowaniu szkolnemu. Moje badania wykazały również, że jeśli uczeń przejawia ogólnie optymistyczne nastawienie do życia, to jest raczej optymistycznie nastawiony do własnej edukacji, własnych możliwości uczenia się (optymizm edukacyjny) i własnych nauczycieli (percepcja optymizmu edukacyjnego nauczycieli). Tę prawidłowość można też odwrócić, co podnosi znaczenie dobrej szkoły.

Przeprowadzone analizy ścieżek wskazują, że optymizm edukacyjny ucznia jest ważną determinantą przystosowania szkolnego i zacięcia. Z kolei wyższe zacięcie ucznia sprzyja wyższej średniej ocen.

Informacje o tym, jak optymizm oddziałuje na różnorodne osiągnięcia uczniów, będą sprzyjać rozwijaniu programów edukacyjnych ukierunkowanych na podnoszenie jego poziomu. Badania dzięki wykorzystaniu właściwości, jakimi są zacięcie oraz przystosowanie szkolne, wnoszą wkład do psychologii pozytywnej, psychologii edukacji i teorii samoregulacji. W psychologii pozytywnej optymizm edukacyjny ma szansę zająć ważne miejsce wśród konstruktów zbliżonych, jak „zacięcie” i „nastawienie na rozwój”

Dyscyplina: psychologia pozytywna, psychologia edukacji

Słowa kluczowe: optymizm, optymizm edukacyjny, zacięcie, przystosowanie szkolne, edukacyjna wartość dodana